

חמץ שגודלם פחות מכזית **מכירת חמץ של השותפים** ניתן למנות חבר בשליחות שימכור עבורך את החמץ. לחילופין ראוי לדאוג שאר השותפים בדירה ימכרו את חמצם.

מוצרים שיש חשש שיש בהם חמץ ואף אם יש חמץ כל כמות החמץ במוצרים אלו לא עולה על כזית מעיקר הדין אין צורך לכלות (ניתן למכור) ואם יש בסה"כ בתערובת יותר מכזית חמץ הרי זה עובר על בל יראה ובל ימצא.

חמץ שעבר עליו הפסח אסור בהנאה, לכן אין לקנות מוצרי מזון לאחר הפסח ללא ודאות³ שנעשתה מכירת חמץ לפני פסח. כל רשתות השיווק מחויבות להוציא מבר קוד כל מוצר שאינו כשר לפסח⁴, בטכניון⁵ כל המזונות סגורים בפסח וכן בכל מכוונות המזון יש חובה להוציא את מוצרי החמץ מהמכשירים לפני פסח

מאכלים שהינם חמץ גמור יש להשתדל לא למוכרם:⁶ קמח⁷, גריסים, פתיתים, קווקר⁸ (שיבולת שועל), בורגול⁹, פסטה, פיצוחים (לעיתים¹⁰), אבקת מרק, תבלינים מסויימים¹¹, בירה, ויסקי, וודקה מיובאת, גרנולה, דגני בוקר, חמוצצים, אבקת פלאפל, חיטה תפוחה, חרדל¹², מזון בעלי חיים, סולת, קוסקוס, רוטב סויה¹³, גפילטא פיש, **כל דבר המכיל גלוטן.**

מאכלים שעלולים להכיל חמץ בדרך הכנתם סורביטול, סוכרזית, חומצת לימון ומלח לימון עלולים להיות מופקים על ידי חמץ, מטרנה וכדומה, ויטמינים, כמו¹⁴, מסטיקים, משקאות חריפים שלא ידוע שמכילים חמץ עלולים להכיל, תמציות (לדוגמה בנקטר ללא הכשר לפסח, בקפה בטעמים), עמילן¹⁵, פודינג, עדשים אדומים¹⁶

מוצר שכתוב עליו ללא חשש גלוטן אין לחשוש שמכיל חמץ. בישראל מצב הכשרות טוב ולכן אין לרכוש מוצרים ללא חותמת כשר לפסח.

תרופות. אין לצרוך בפסח תרופות שאינן מופיעות ברשימה המעודכנת של הרבנות הראשית¹⁷

קוסמטיקה: לא ראויים למאכל כלב ולכן לא צריכים כשרות. אך דבר הבא במגע עם הפה כגון אודם או משחת שיניים צריכים חותמת.

כלים חד פעמיים: לפי הוראות הרבנות (תשע"ז) לא דרושים כשרות למעט נייר אפיה וכוסות נייר¹⁸ הדרושים. (משפט זה נכון לתשע"ז). אף נייר כסף לא נמרח בחומרים בעייתיים¹⁹

מצה עשירה אפילו לספרדים יש להחמיר בימינו שלא לצרוך מצה עשירה²⁰ יש בכך חשש חמץ.

³ לאחר הפסח במצבי ספק ניתן להקל, ספק מוגדר רק לאחר שנעשה בירור משמעותי.

⁴ http://www.rabanut.gov.il/vf/ib_items/80/ldkun577505.pdf

⁵ סיוע גדול יהיה לדווח לי במידה והדבר לא נעשה.

⁶ נעזרתי ברשימה המפורטת שפירסם רב העיר צפת הרב שמואל אליהו שליט"א.

⁷ קמח לבן לפני הטחינה, החיטה מורטבת בין 3-9 שעות. קמח מלא גריסים וגריסי פנינה בדרך כלל לא

⁸ בשלב הכנתו מעורבב עם נוזל חם

⁹ בשלב הכנתו מערבבים אותו עם מים

¹⁰ אם לא רואים שמצופה ניתן אז למכור בלבד.

¹¹ לעיתים בזעתר מערבבים קמח

¹² הרב שמואל אליהו כותב מעורב בזה קליפות של חיטה, וברשימה אחרת

¹³ ברטב סויה אמיתי מוסיפים קמח

¹⁴ לדעת הרב עמאר מדובר בחמץ גמור!!!

¹⁵ בדרך כלל עמילן מופק מתירס אך יש המכנים מחמץ

¹⁶ על פי עידכון תשע"ז של הרה"ר בשל חשש לחומר Citric acid

¹⁷ גם קופות החולים מפרסמים רשימות שונות. ראה

¹⁸ http://www.shtaygen.net/horadot/psach/75/t_2015.pdf

¹⁹ בנייר בדרך כלל אין בעיה אך יש מקומות בחו"ל (ומיובאים לארץ בהם בודאות יש

בעיה) בכוסות נייר יש מקום להקל שכן הם מכוסים בשכבת ניילון

²⁰ כל זה נכון רק בארץ בחו"ל נהייר כסף הוא בעייתי כל השנה בחלק מהמקומות

ביעור חמץ

כללי על החמץ בפסח ישנם שני איסורים שונים, הראשון איסור אכילה ושיעורו אפילו בכל-שהוא, ואפילו פירור חמץ שנפל לסיר מרק אוסר את כולו במאכל בפסח והשני **בל יראה ובל ימצא**. בל יראה ובל ימצא משמעו שהיה **בבעלותך** או **באחריותך** חמץ במהלך הפסח בין אם הוא גלוי ובין אם הוא מוסתר בארון. שיעור החמץ האסור הוא כזית. לכן מעיקר הדין לא עוברים על האיסור אם נשארה כמות קטנה יותר ולכן אין צורך למכור "פירורי חמץ" או "חמץ שבכלים" כמוסן מותר לראות חמץ שאינו שלך ולכן מותר לשהות בביתו של אדם שמחזיק חמץ גלוי.

מצווה מן המובחר לנקות את כל החמץ מכל החורים ומכל הסדקים בבית ואפילו לגרד אותו מהקירות. אין לסמוך על אלו הטוענים שכיום שניתן לסיים מהר מאוד את הניקיון. מנהג אמותינו להחמיר בכך עד כמה שכל אחד מסוגל, ותבוא עליו בכך ברכה מהשמים.

יש לבדוק את החמץ לאור הנר מיד בערב. אין לאכול או להתחיל בשום מלאכה קודם הבדיקה. על פי הקבלה יש להניח 10 פתיתי חמץ בתוך שקית ולמוצאם. יש לבטל את החמץ שלא נמצא לאחר הבדיקה. נוסח הביטול יש לאומרו בארמים ובעברית. יש לבער את כל החמץ בבוקר קודם שעה חמישית. עד שעה זו ניתן גם לבער על ידי הפקרה וזריקה לפח, אולם ראוי להשאיר קצת חמץ לשריפה. לאחר מכן יש לבטל שוב את החמץ. יש להקפיד על צחצוח שיניים קודם זמן האיסור. אין להשתמש במברשת השיניים של כל השנה בפסח.

בכלל בדיקת חמץ יש לבדוק את **כל המוצרים** שניקנו לפסח שכולם כשרים לפסח עם חותמת. טעות לעולם חוזרת.

בדיקת חמץ קודם אור לארבע עשר – יבדוק בערב שעוזב ויבטל את החמץ, אם נשארו לו חפצים אישיים יבדוק אותם בערב ארבע עשר ויחזור ויבטל. לאשכנזים אין מברכים על בדיקה שלפני ארבע עשר ולספרדים כן. בכל מקרה לא מברכים פעמים. שריפת החמץ תעשה בבוקר ויש לבטל את החמץ שוב לאחר השריפה.

שותפים שאינם שומרי הלכה - מצד הדין אין איסור חמץ על חמץ שאינו שלך כלל. ולכן אין בעיה לראות חמץ של השותפים כלל. עם כל זו דרישה לגיטימית וראויה שהשותפים השונים יכבדו את ערכי היהדות. בבדיקת חמץ יש לבדוק את כל החפצים השייכים לך. ולראות שאין חמץ שלך באף אחד מהמקומות.

שימוש במטבח בדירת שותפים – במקרה שמאופסן בו חמץ אין לאפסן שום דבר כשר במקום שיש חשש ולו הקל שבבבקים שיתערבב חמץ. לכן כדאי לכסות ולהניח בתוך שקית ניילון כפולה וקשורה את המוצרים. **אין להשתמש בתנור/מיקרו** בו מחממים ומבשלים חמץ בזמן פסח יש להגעילו להכשירו לפני השימוש בו לאחר הפסח.

מכירת חמץ וחמץ שעבר עליו הפסח

מכירת חמץ: אין להשאיר חמץ ללא צורך משמעותי. לאורך כל הדורות לא נמנעו ישראל מלשרוף ולסיים את החמץ שנותר להם ובכך לקיים את מצוות **תשבתו שאור מבתיכם כהלכתו. המכירה של חמץ ממשי מיועדת לאלו שיש להם הפסד מרובה**¹. בכל מקרה המכירה מועילה רק במידה והאדם גמר בליבו שהחמץ הזה איננו שלו יותר כלל. אין למכור כלים². כמוסן לא ראוי למכור חמץ שלא הייתם קונים כגון חצי חבילת ופלים. בפרט אין צורך למכור פירורי

¹ ניתן למכור מאכלים או תרופות לא כשרים לפסח שלא ידוע אם מכילים חמץ. אם ידוע שמכילים חמץ אין למכור ואם ידוע שלא מכילים אין צורך.

² בשו"ע מופיע שרק עריבה, כלי גדול המכיל כמויות גדולות של חמץ שלמעשה אי אפשר לנקותו יבואו לגוי לפני פסח, שכן אי אפשר לנקותו. שאר הכלים לא. אפילו טוסטר ונפה ניתן לנקותם כך שהכמות החמץ שתישארה תהיה מזערית. לכן אין למכור כלים כלל. יתרה מכך יש המצריכים לחייב כלים שנמכרו בטבילה.

הקיבול, והבסיס וניתן להשתמש בו (אמנם ראוי להגעיל). **אם קיים חשש שנתר פירור חמץ כלשהו בין הסדקים אין להשתמש כלל**. **שולחן אוכל** נקיון בכל המקומות החריצים ויש לכסות אותו במפה נקייה, וראוי שהמפה תהיה יפה לכבוד כל ימי החג. **מנגל** כמו דין שיפודים יש לנקות היטב וללבוש על ידי הפעלת אש גבוהה. הדבר המומלץ הוא להשתמש ברשת אחרת לימי הפסח.

הגעלה: לפי הכלל שכבולעו כך פולטו כל כלי מתכת או עץ (ללא ציפוי) המיועד למגע עם יש להגעילו, כלי שאין תשמישו הרגיל בחם אין צורך להגעילו אולם ראוי להגעילו או לכל הפחות לערות עליו מים רותחים.

אופן ההגעלה: ניקוי יסודי ולאחריו הכנסה לתוך סיר גדול יותר ובו מים רותחים. לא יגעיל כלי חלביים ובשריים יחדיו אלא אם כן עברו 24 שעות מהשימוש האחרון.

הלכות ליל הסדר

קדושת ליל הסדר רבה, זהו היום המקודש בשנה, ויש להקדיש את הלילה לאכילה ודיבור ראויים לספר ולשבח את ה'. ולהיות שמחים בכך שאנו בניו של הקב"ה האוהב אותנו ושומר הבטחתו.

הגדת לבנך מדור לדור ולראות את **עצמו** כאילו יצא ממצרים, ולעודד ולרגש את הילדים בצפייה. עיקר ההכנה הוא לפני החג להקדיש זמן ללמוד ולעודדם להכיר את ההגדה. יש לחלק (קליות ואגוזים) ומתנות לילדים (לא פחות מיום הולדת). והמרבה הרי זה משובח וכך שליל הסדר יחרט בזכרונם וזכרוניו.

מצה שאנו אוכלים בליל הסדר זו האפשרות היחידה בימינו לאכילה שהיא מצווה מהתורה. במהרה תחזור העטרה לעיר הקודש ונוכל לאוכל מן הזבחים. לכן אין לזלזל במצוות מצה כלל. ורק מי שהוא חולה או זקן יעשה שאלת חכם.

מצה רק בליל הסדר יש חובה לאכול מצה, בשאר ימי החג אין חובה. החובה בליל הסדר היא **ארבעה זיתים**, שניים בשעת הברכה אחד בכורך ואחד באפיקומן. **שיעור** זית הינו מעט פחות מחצי מצת מכונה. יש להיזהר שלא להתמלא יתר על המידה בסוף הארוחה כך שיהיה אפשר לקיים את המצווה כהלכתה ולא "אכילה גסה". לדעת רש"י עיקר אכילת מצה הוא על השבע - האפיקומן, אך כותב המשנ"ב (תע"ז) שמי שאוכל את אפיקומן אכילה גסה כמעט ולא קיים את המצווה. אין לאכול או לשתות לאחר אכילת האפיקומן עד הבוקר. מצת מצווה צריכה להיות שמורה לשם המצווה ולא מצה שהוכנה על ידי גויים, אף על פי שאין בה חמץ. כל מצות המכונה הם שמורות משעת הטחינה כפי ההלכה, אך ראוי לקחת מצה השמורה משעת הקצירה, הנמכרת תחת השם "מצה שמורה". יש הנוהגים לקחת מצת יד באשר היא הוכנה לגמרי בידי יהודי.

מרור יש לאכול כזית מרור, כמובן לא בהסיבה. מצוותו מדרבנן בלבד. על המרור להיות מר ולכן אין להוסיף הרבה חרוסת אלא רק לטבול. **חרוסת** ניתנו טעמים רבים ויש להכין אותה מהפירות ויין המצויינים בהלכה. **הסבה** ארבע כוסות ואכילת מצה בהסיבה על צד שמאל. בימינו שנוהגים לאכול בלי הסיבה אם לא היסב לא חייב לחזור ולשתות לאכול שוב.

ארבע כוסות שיעורן רביעית 86 מ"ל ויש לשתות רוב רביעית כל פעם. יש להדר לשתות רוב כוס (זהו דין מיוחד לליל הסדר) ולכן כדאי לקחת כוסות קטנים.

השקב"ה יזכה אותנו לחיי חירות ואמת ומתוך כך לפעול להשבת השכינה ולבנין בית הבחירה ושם נאכל מן הזבחים ומן הפסחים במהרה בימינו אמן

קטניות אינן חמץ ואין צורך למכור כלל אלא הנוהגים איסור לא ישתמשו. שמן קנולה (ליפתית) אינו קטניות²¹. שמן קטניות שנעשה ללא מים מותר להשתמש²². אין בעיה לאכול בבית של אדם הנוהג היתר בפסח מתבשילים שבשולו יחד עם קטניות²³, ובפרט לאכול מכליו. אשה נוהגת כבעלה בין לחומרא ולבין לקולא, שכן זוהי משפחה אחת. בבני משפחה (חותנים וכדומה) ובמקום שהדבר יכול להביא למחלוקת ח"ו יש מקום להקל על פי שאלת חכם. כוסמין הוא מחמשת מיני דגן ולא כוסמת, כוסמת היא קטנית. את קטניות יש לברור לפני פסח.

ניקוי והכשרת כלים חשמליים

כל הכשרה לפסח צריכה להיעשות עד שעה חמשת²⁴. בימינו ראוי שכל כלים יהיו מיוחדים לפסח. ורק במקום של הפסד מרובה יש להקל. הפסד מרובה תלוי במצבו של כל אחד ואחד. לא ניתן להכשיר דבר שלא ניתן לנקותו באופן יסודי מחמץ בעין (לא שרוף)

שיש ניקוי יסודי כולל בסדקים ושפיכת מים רותחים. על **אבן קיסר** (שאי אפשר לשפוך רותחים) יש לכסות. אם מכינים בצק על השיש אז יש לכסותו.

מיקרוגל (שאינו בו תוכנית השחמה/גריל) ניקיון, חימום ונתינת כוס עם מים וסבון למשך כמה דקות (לא יותר מידי)

תנור אפיייה²⁵: מנקים היטב גוף התנור הרשתות והדלת²⁶, ועל מנת להכשיר את התנור כדי להשתמש בו בפסח, מפעילים אותו במשך כשעה על החום הכי חזק שבו משתמשים במשך השנה (עם הרשתות שלו בפנים). **בפרט יש לוודא שאין שום פירור חמץ בגומיות של הדלת.**

תבניות: תבניות שאפו בהם לחם או עוגות לא ניתן להכשיר. רק²⁷ אם שימשו למאכלים ולבישולים ולא לפת ניתן להכשיר, אפשר להכשיר ביחד עם התנור, לאחר ניקוי יסודי באמצעות חומרי ניקוי מתאימים.

כיריים: לנקות היטב בחומר חזק מאוד ובכל הפינות והסדקים, על הברזלים שהסירים מונחים עליהם יש לשפוך מים רותחים ואחר כך להפעיל את המבערים למשך שעה. אין צורך לכסות את הכיריים.

מדיח כלים: מנקים טוב טוב, ומוציאים את המסננת לניקוי. מפעילים על ריק+חומר בחום מקסימלי בו משתמשים במשך השנה.

כוס קידוש, מייבש כלים: לנקות היטב וניתן להשתמש בפסח. **מצנע** **טוסטר סנדוויץ** ניקוי עד כמה שאפשר של כל החמץ שנראה בעין. בשום פנים ואופן אסור לשימוש בפסח.

פלטת של שבת ניקוי יסודי והפעלה של שעה. המניחים חלות ישירות על הפלטה יכסו את הפלטה.

קומקום או מיחם מותר להשתמש בפסח לאחר ניקוי יסודי מבחויץ שלא נוגע בשום חמץ. אם נוהגים באופן קבוע להניח על המיחם חלה אז להגעיל את המכסה (בלבד) ולכסות אותו מלמעלה. אם רק לעיתים רחוקות אז אין צורך.

מעבד מזון: אם השימוש שלו כל השנה באופן הרגיל רק לקיצוץ ירקות וכדומה ולא לחמץ אז מנקים אותו היטב את הסכינים וכלי

²⁰ בעיות רבות היו עם המפעלים השונים וכך מורים הרבה מגדולי ישראל

²¹ כך אף יצא בהוראה של הרבנות הראשית,

²² אין דינם בחמשת מיני דגן וכפסק הרב קוק

²³ פוסקים רבים המתירים לאכול תבשילים שונים למעט את הקטניות עצמם ובהם

היב"א, הרב אביר, הרב עזריה אריאל, הרב בקשי דורון. ומ"ר הרב זייני מקל

יותר. <http://www.yeshiva.org.il/ask/87047>

²⁴ שו"ע סימן תנב, לאחר מכן ניתן להכשיר רק כלים שלא השתמשו איתם לפחות 24

שעות (אינן בני יומן).

²⁵ וכן מיקרוגל עם תוכנית השחמה-גריל. וכן טוסטרואבן

²⁶ תנור פירוליטי (עם תוכנית לניקוי עצמי) התוכנית לא מועילה עבור ניקוי הרשתות

ודלת התנור, ולכן יש לנקותם כמו תנור רגיל.

²⁷ במידת האפשר כפי שאר כל המטבח ראוי להשתמש עם תבנית אחרת מיוחדת

לפסח שתונח על רשת התנור.